

ნაციონალური ქრისტე

1

შემოდგომის დამე იყო ნანკინში, ძივან ძეს ქუჩაზე მდებარე სახლში, ძველ მაგიდაზე იდაყვდაყრდნობილი, მოწყენით იჯდა ფერმკრთალი ჩინელი გოგონა და გალაჭულ ლანგარზე დაყრილ საზამთროს მარცვლებს აკნატუნებდა. ბჟუტავდა მაგიდაზე მდგარი ლამპა. მისი შუქი იმდენად სიბნელეს არ ფანტავდა, რამდენადაც უფრო ამძაფრებდა ოთახის მოწყენილობას. კუთხეში, შპალერჩამოხეულ კედელთან, ლერწმის საწოლს ზემოთ მტვრიანი მიჩიგანი ეკიდა. საწოლზე დაუდევრად გადაეფარებინათ შალის საბანი. მაგიდის მეორე მხარეს იდგა თითქოსდა ყველასაგან მივიწყებული ძველი სკამი. ამ ნივთებს გარდა, დაკვირვებული თვალიც კი ვერ შეამჩნევდა სხვა რამეს, ოთახის მორთულობისათვის გამოსადეგს.

დროდადრო გოგონა წყვეტდა მარცვლების კნატუნს და ნათელი თვალებით მიშტერებოდა მოპირდაპირე კედელს. იქ პირდაპირ მის წინ, კაუჭზე, მოკრძალებით ეკიდა ბრინჯაოს ჯვარცმა, რომელზეც ბუნდოვანი ჩრდილებით იხატებოდა ნახევრადწაშლილი სადა ბარელიეფი, ფართოდ ხელებგაშლილი ჯვარცმული ქრისტეს გამომსახველი. ყოველთვის, როცა კი გოგონა მას შეხედავდა, გრძელ წამწამებზე მყისვე უქრებოდა დარდის აჩრდილი, და თვალებში გულუბრყვილო იმედის სხივი უკიაფებდა. მაგრამ გოგონა მაშინვე მიმოიხედავდა, ღრმად ამოიოხებდა, ძლივს შეარხევდა შავი აბრეშუმის კოფთით დაფარულ მხრებს და ისევ კნატუნს განაგრძობდა.

გოგონას სუნ ძინხუა ერქვა. ის თხუთმეტი წლის მემავი იყო და იმისათვის, რომ როგორმე თავი ერჩინა, ამ ოთახში თითქმის ყოველ სადამოს იღებდა სტუმრებს. ცინგვის მრავალრიცხოვან მემავთა შორის მისნაირი გარეგნობის საქმაოდ ბევრი იყო, მაგრამ საქვარა, მისგარი სათუთი ხასიათისა სხვა ვინმე გენახათ. ძინხუა, სხვა მეძავებისაგან განსხვავებით, არ იყო მატყუარა და ხუშტურიანი; ის მხიარული ღიმილით ართობდა სტუმრებს, რომლებიც ყოველ საღამოს ეწვევოდნენ ხოლმე მის პირქეშ ოთახს. და თუ ხანდახან დაკანონებულზე მეტს უხდიდნენ, უხაროდა, რომ ამ ფულით შეეძლო ერთი ზედმეტი ჭიქა საკეთი გამასპინძლებოდა მამას, ერთადერთ მახლობელ ადამიანს.

ძინხუას ასეთი ქცევა, ცხადია, მისი ხასიათით აიხსნებოდა, მაგრამ იყო ერთი მიზეზიც, სახელდობრ: ის დედას ბავშობიდანვე კათოლიკურ რწმენაზე აღიზარდა. ამას ადასტურებდა კედელზე ჩამოკიდებული ჯვარცმა.

სიტყვამ მოიტანა და, ერთხელ ძინხუასთან ცნობისმოყვარეობის გამო დამე გაატარა ახალგაზრდა იაპონელმა ტურისტმა, რომელიც იმ ზაფხულს ჩამოსულიყო შანხაის დოდის სანახავად და სამხრეთ ჩინეთის ხედებით დასატებობად. კბილებში სიგარაგაჩრილი, ევროპულ კოსტუმში გამოწყობილი, უდარდელად ეხვეოდა მის მუხლებზე მჯდარ ძინხუას პატარა სხეულს, როცა შემთხვევით შეამჩნია კედელზე ჩამოკიდებული ჯვარცმა და ძინხუას დაეჭვებულმა ჰკითხა დამტვრებული ჩინურით:

– შენ რა, ქრისტიანი ხარ?

— დიახ, სუთი წლისა მომნათლეს.

— და ასეთ საქმიანობას კი ეწევი?

შეკითხვისას ხმაში დაცინვა გაერია. მაგრამ ძინხუამ მის ხელებში ჩარგო თავი, მოლურჯო-შავი თმით დამშვენებული, გაუდიმა თავისი ნათელი დიმილით, რომელიც მის პატარა, სწორ კბილებს აჩენდა, და უთხრა:

— მე რომ ამ ხელობას არ მოგიიდებოდი, მაშინ მამაც და მეც შიმშილისაგან დავიხოცებოდით.

— მამაშენი მოხუცია?

— დიახ... ძლივსლა დგას ფეხზე.

— მაგრამ... თუკი მაგ ხელობას გააგრძელებ, შენ ხომ ვედარ მოხვდები ზეცაში. არ ფიქრობ ამაზე?

ძინხუამ თვალი შეავლო ჯვარცმას და ფიქრიანად თქვა:

— ვფიქრობ, რომ უფალი ქრისტე იქ, ცაში თვითონ ხვდება ჩემს გულისნადებს, ასე რომ არ იყოს, უფალ ქრისტესა და იაძაკოს პოლიციელს შორის რადა განსხვავება იქნება.

ახალგაზრდა იაპონელმა ტურისტმა გაიღიმა, მოჩხრიკა პიჯაკის ჯიბეები, ამოიღო ორი ცალი ნეფრიტის საყურე და ძინხუას ჭურებზე გაუკეთა.

— ეს საყურეები საჩუქრად უნდა წამელო იაპონიაში, მაგრამ შენ გაჩუქებ ამ დამის სამახსოვროდ.

და მართლაც, იმ დამის შემდეგ, როცა მან პირველი სტუმარი მიიღო, ძინხუას ყოველთვის ამშვიდებდა თავისი რწმენა.

მაგრამ ერთი თვის შემდეგ ეს მორწმუნე მეძავი, საუბედუროდ, დასწეულდა. მას აღმოაჩნდა ავთვისებიანი სიფილისის წყლულები. ეს რომ მისმა ამხანაგმა, ჩენ შანჩამ გაიგო, ოპიუმიანი არყის სმა არჩია, არწმუნებდა, რომ გაუყუჩებდა ტპივილს. შემდეგ შეორე ამხანაგმა, მაო ინჩუნია გულაეთილად მოუტანა „გუნდავანის“ და „ძიალუმის“ აბების ნარჩენები, რომლებითაც თვითონ ემკურნალა. მაგრამ, მიუხედავად იმისა, რომ ძინხუა ჩაკეტილში იჯდა და არ იდებდა სტუმრებს, მისი ჯანმრთელობა რატომლაც სრულებითაც არ გაუმჯობესებულა.

და აი ერთხელ, მოსანახულებლად მოსულმა ჩენ შანჩამ დამაჯერებლად ურჩია მკურნალობის ერთი წესი, რომელსაც აშკარად ცრუმორწმუნეობის სუნი ასდიოდა:

— რახან ავადმყოფობა სტუმრისაგან შეგვეარა, შენც სასწრაფოდ გადასდე ვინმეს, და ორ-სამ დღეში გამოჯანმრთელდები.

ძინხუა იჯდა მაგიდაზე იდაყვდაყრდნობილი, დათრგუნვილი, გამომუყველება არ შეცვლია. მაგრამ, ეტყობა, შანჩას სიტყვებმა რამდენიმე გაუღვიძა ცნობისმოყვარება და მოკელდ იკითხა:

— მართლა?

— მაში რა, გატუშებ? ჩემმა დამაც ვერაფრით ვერ მოირჩინა თავი, მაგრამ როგორც კი გადასდო სტუმარს, მაშინვე გამოჯანმრთელდა. საწყალი სტუმარი, როგორც ამბობენ, დაბრმავებულა კიდევაც.

როცა შანჩა წავიდა, მარტო დარჩენილმა ძინხუამ ჯვარცმის წინ დაიხოქა, მიაპყრო თვალი ჯავრზე გაკრულ ქრისტეს და მხირვალე ვეღრება დაიწყო:

— იქსო მაცხოვარო, უზენაესო! მამა რომ ვარჩინო, ძინხურ ხელობას ვეწევი, მაგრამ ჩემი ხელობა გამანადგურებს მხოლოდ მე, სხვას კი არას ვაგნებ. ამიტომ ვფიქრობ, რომ თუკი მოვავდები თუნდაც ასეთივე, როგორიც ვარ, სულ ერთია, მაინც ზეცაში მოვხვდები. მაგრამ ახლა მხოლოდ მაშინ შემიძლია განვაგრძო ჩემი სამიანობა, თუკი ამ სენს სტუმარს გადავდებ. დაე მოვავდე შიმშილით! მაშინ ჩემი ავადმყოფობა ჩემთან ერთად გაქრება. არავის გავუზიარებ ლოგინს ამიერიდან. სხვაგვარად, იძულებული გავხდებოდი, საკუთარი ბედნიერების გულისათვის გამეუბედურებინა ადამიანი, რომელსაც ჩემთვის არაფერი დაუშავებია. მაგრამ მე მაინც ქალი ვარ და შეიძლება წამიერად ავყვე ცდუნებას. იქსო მაცხოვარო, უზენაესო! გევედრები, დამიფარე! შენს გარდა აღარავისგან ველი შველას.

ამის შემდეგ ძინხუა, მიუხედავად შანჩას და ინჩუნის მცდელობისა, ხელი აედებინათ გადაწყვეტილებაზე, მაინც ადარ იღებდა სტუმრებს და თუ ხანდახან შემოივლიდნენ მისი მუდმივი კლიენტები, ის ნებას აძლევდა მხოლოდ მეგობრულად ემუსაიფათ მასთან, ხოლო მათ სურვილს არასოდეს აკმაყოფილებდა.

— საშინელი ავადმყოფობა მჭირს. თუ ჩემთან დაწვებით, თქვენც გადაგედებათ, — ამბობდა ძინხუა და არც ერიდებოდა, ეჩვენებინა თავისი სნეულების დამადასტურებელი ნიშნები, როცა მთვრალი კლიენტი ცდილობდა ძალით დაუფლებოდა მას... ამიტომ სტუმრებმა თანდათანობით შეწყვიტეს მასთან სიარული და მისი ცხოვრება დღითი დღე ძნელდებოდა.

ამ სადამოს ძინხუა დიდხანს იჯდა მაგიდაზე დაყრდნობილი, არაფერს აკეთებდა და დაფიქრებული მიშტერებოდა სივრცეს. სტუმარი ისევ არ ჩანდა. ნელა ახლოვდებოდა შუაღამე. ყველაფერი სიჩუმეს მოეცვა. ძინხუას სმენამდე მხოლოდ ჭრიჭინობელის ჭრიჭინი აღწევდა საიდანდაც. გაუთბობელ ოთახში ქვის იატაკიდან სიცივე ამოდიოდა, წყალივით ჟონავდა მის ნაცრისფერ აბრეშუმის ფეხსაცმელებში და კოხტა ფეხებს უთოშავდა.

ძინხუა ერთხანს კიდევ დაფიქრებული შეურებდა ლამპის უდიმდამო შუქს, შემდეგ შეაურეოლა, მოისრისა ყური, რომელზედაც ნეფრიტის საყურე ეკიდა და მთქარება შეიკავა. თითქმის იმავე წამს შედებილი კარები მეცეთრი ბიძგით გაიღო და ოთახში უცნობი უცხოელი შემოიჭრა. ალბათ იმის გამო, რომ კარები ბოლომდე გაიღო, ლამპა აალდა და ოთახი უცნაური წითელი მბოლავი შუქით განათდა. თავიდან ფეხებამდე ამ შუქით განათებული სტუმარი ბორბიკით ჩამოეყრდნო მაგიდას, მაგრამ იმწამსვე გასწორდა, უკან დაიხია და მძიმედ მიეყუდა კარებს, რომელიც ის-ის იყო დაიხურა.

ძინხუა ანგარიშმიუცემლად წამოდგა და გაოცებული მიაჩერდა უცნობს. სტუმარი ოცდათხუთმეტი წლისა იქნებოდა. მზემოკიდებული, წვერიანი მამაკაცი იყო, დიდთვალება, ყავისფერზოლებიან პიჯაკსა და ასეთივე კეპით გამოწყობილი. ოდონდ საოცარი ის იყო, რომ მიუხედავად მისი აშკარად უცხოელობისა, მაინც თმაჩამოყრილი და კბილებში

ჩამქრად ჩიბუხგაჩრილი შემოსასვლელში რომ იდგა და მთელი ტანით ფარავდა კარს, შეიძლებოდა უგონო მთვრალად ჩაგეთვალათ, რომელმაც შეცდომით შემოაბოტა აქ.

— რა გნებავთ? — თითქმის საყვედურით ჰკითხა ცოტა არ იყოს შეშინებულმა ძინხუამ, ისე, რომ მაგიდას არ მოშორებია. სტუმრებმა თავი გააქნია იმის ნიშნად, რომ ჩინური არ ესმოდა. შემდეგ პირიდან ჩიბუხი გამოიდო და უცხო ენაზე წარმოთქვა რაღაც გაუგებარი სიტყვა. ამჯერად ძინხუას დასჭირდა თავის გაქნევა, რის გამოც მისმა ნეფრიტის საყურეებმა ლამპის სინათლეზე გაიციალეს.

რომ დაინახა, თუ როგორ დაბნეულად შეჭმუხნა ძინხუამ თავისი ლამაზი წარბები, სტუმარმა უცებ ხმამაღლა გადაიხარხა, შინაურულად დააგდო კეპი და ბორძივით გახწია ქალისაკენ, შემდეგ კი ძალაგამოცლილი დაეშვა მაგიდის მოპირდაპირე მხარეს მდგარ სკამზე. უცებ ძინხუას მოეჩვენა, რომ ეს კაცი რაღაცით ახლობელი იყო, თითქოს ოდესლაც უკვე ენახა, თუმცა ვერაფრით გაეხსენებინა, სად და როდის. სტუმარმა უცერემონიოდ მოხვეტა მუჭით ლანგარზე დაყრილი საზამთროს მარცვლები, მაგრამ ჭამა არ დაუწყია, მხოლოდ დაუინებით მიაცქერდა ძინხუას და კვლავ ხელების უცნაური ქნევით დაიწყო ლაპარაკი უცხო ენაზე. ძინხუამ ვერ გაიგო ნათქვამის აზრი, მაგრამ ბუნდოვნად მიხვდა, რომ სტუმარმა იცოდა მისი საქმიანობის შესახებ.

გრძელი დამეების გატარება უცხელებთან, რომელთაც არ ესმოდათ ჩინური, ძინხუასათვის უჩვეულო არ იყო. ამიტომ კვლავ დაჯდა და ალერსიანი ლიმილით, უკვე წვევად რომ გადაქცეოდა, დაიწყო საუბარი, შიგადაშიგ უცხოელისათვის სრულიად გაუგებარ ხუმრობებს ურევდა. მიუხედავად ამისა, სტუმარი ყოველი მეორე სიტყვის შემდეგ ისე გემრიელად ხარხარებდა, თითქოს ყველაფერი გაეგებოდა, თან უფრო და უფრო აქნევდა ხელს.

სტუმარს არყის სუნი ასდიოდა, მაგრამ მის მთვრალ, აუინუდილებულ სახეზე იმდენი ვაჟაცური სიცოცხლის ძალა იყო დაფრქვეული, გეგონებოდათ, ამ პირქუშ ოთახს სინათლეს პფეხნსო. ყოველ შემთხვევაში, ძინხუას თვალში ის იყო ყველა უცხოელზე მშვენიერი, ვინც კი აქამდე ენახა, რომ აღარაფერი ვთქვათ მის ნანკინელ თანამემამულებზე. მით უფრო ვერაფრით ვერ შეძლო მოეცილებინა ის აზრი, რომ ეს კაცი სადღაც პყავდა ნანახი. უყურებდა მის შუბლზე ჩამოშლილ ხუჭუჭა თმას, მხიარულად უცინოდა და ყოველნაირად ცდილობდა მოეგონებინა, სად ენახა ეს სახე.

„ის ხომ არ არის, თავის სქელ ცოლთან ერთად რომ მოგზაურობდა კარჭაპით? არა, არა, ის გაცილებით წითური იყო. იქნებ ის ფოტოგრაფია, კუნ-ძის მავზოლეუმს სურათს რომ უდებდა ცინვეიში? მარამ ის, მგონი, უფრო ხნიერი იყო. ჰო, ჰო! ერთხელ როგორდაც დავინახე, როგორ ირეოდა ხალხი ლიტაციას ხიდთან მდებარე რესტორნის წინ და ვიდაც მამაკაცი, ზუსტად ასეთი იერის, როგორ ურტყამდა მსხვილ ჯოხს ზურგზე რიქშას. ალბათ ისაა... თუმცა იმას, მგონი, თვალები უფრო ცისფერი პქნიდა.

სანამ ძინხუა ამაზე ფიქრობდა, უცხოელმა წადიერად დატენა ჩიბუხი, მოსწია და სურნელოვანი კვამლი გამოაფუტა. შემდეგ კვლავ რაღაც თქვა, გაიცინა, ამჯერად წყნარად, ორი თითო ასწია, ძინხუას თვალებთან მიუტანა, რითაც აუხსნა, რომ ორი თითო ორ დოლარს ნიშნავდა. ეს, რა თქმა უნდა, ყველამ იცოდა, მაგრამ რადგან ძინხუა უკვე აღარ იდებდა სტუმრებს, ამიტომ მშვიდად განაგრძო მარცვლების კნატუნი და უარის ნიშნად ლიმილით ორჯერ გააქნია თავი. მაშინ სტუმარი კადნიერად გადმოუყუდა მაგიდას,

ლამპის სუსტ შუქზე სახე მიუახლოვა ძინხუას სახეს და დაჟინებით დააცქერდა, შემდეგ კი უსიტყვო მოლოდინით აჩვენა სამი თითო.

ძინხუამ, რომელსაც კნატუნი ჯერაც არ ჰქონდა შეწყვეტილი, უკან დასწია შეცბუნებული სახე. სტუმარს ალბათ ეგონა, რომ ქალი ორ დოლარად არ დანებდებოდა. ამავე დროს კი, რახან ჩინური არ იცოდა, ყოვლად შეუძლებელი იყო, მისთვის საქმის ვითარების ახესნა. ძინხუა მწარედ ნანობდა თავის ქარაფშუტობას, მან სტუმარს მოაშორა თვალები და ძალაუნებურად კიდევ ერთხელ გააქნია თავი.

მაგრამ უცხოელმა კვლავ გაიღიმა, მცირე ყოფმანის შემდეგ ოთხი თითო ასწია და კვლავ რაღაც დაილაპარაკა უცხო ენაზე. სრულიად დაბნეულმა ძინხუამ უკვე გაღიმებაც ვერ შეძლო, მაგრამ ამ წუთს გადაწყვიტა, რომ რახან საქმე ასე შეტრიალდა, მანამდე ექნია უარის ნიშნად თავი, სანამ სტუმარს არ მოსწყინდებოდა. ამ დროს კი, თითქოს რაღაც უხილავის ჩაჭერა სურსო, სტუმარმა ხუთივე თითო გაშალა.

შემდეგ ისინი კარგა ხანს საუბრობდნენ მიმიკისა და უესტების დახმარებით. სტუმარი დაჟინებით უმატებდა თითო-თითო თითს. ბოლოს და ბოლოს ყველა თითი გაშალა, მაგრამ ათმა დოლარმაც კი, მეძავისათვის ესოდენ დიდმა თანხამ, ვერ შეარყია ძინხუას გადაწყვეტილება. აღრევე ზეზე წამომდგარი, გვერდულად იდგა მაგიდასთან და როცა სტუმარმა ათივე თითი აჩვენა, მან გულმოსულად დააბაკუნა ფეხები და რამდენჯერმე ზედიზედ გააქნია თავი. იმავე წამს კედელზე ჩამოკიდებული ჯვარცმა რატომდაც კაუჭს მოწყდა და მსუბუქი ქდარუნით დაეცა ქალის ფეხებთან, ქვის იატაკზე.

ძინხუა სწრაფად დაიხარა და ჯვარცმა სათუთად აიღო. ამ დროს შემთხვევით შეხედა ჯვარცმული ქრისტეს სახე და, პო, საოცრებაგ! ეს სახე აღმოჩნდა ცოცხალი გამოსახულება უცხოელისა, იქვე რომ იჯდა მაგდასთან.

„აი, თურმე, რატომ მეცნაურებოდა მისი სახე! ეს ხომ უფალი ქრისტეს სახეა!“

ძინხუამ სასოებით მიიხუტა ჯვარცმა შავი აბრეშუმის კოფთით დაფარულ მკერდზე და განცვიფრებული მოაჩერდა მის წინ მჯდარ სტუმარს. სტუმარი, რომლის შეზარხოშებულ სახეს ძველებურად ანათებდა ლამპა, დროდადრო არტყამდა ნაფაზს და მრავალმნიშვნელოვნად იღინებოდა. მისი თვალები სრიალებდნენ ქალის სხეულზე, მის თეთრ უელზე, ყურებზე, რომლებზეც ნეფრიტის საყურეები უციალებდა. მაგრამ ძინხუას ეგონა, რომ ამ სახითაც კი მისი სტუმარი აღსავსე იყო რაღაც თბილი დიდებულებით.

სტუმარმა ცოტა შეიცადა, მერე პირიდან ჩიბუხი გამოიდო, მრავალმნიშვნელოვნად დაუქნია თავი ძინხუას და მხიარული ხმით რაღაც თქვა. ამ სიტყვებმა დახელოვეებული ჰიპნოზით ჩურჩულივით იმოქმედა ძინხუაზე. ხომ არ დაიგიწყა მან თავისი დიდულოვანი გადაწყვეტილება? მოცინარი თვალები დახარა და ბრინჯაოს ჯვარცმით ხელში დარცხვენილი მიუახლოვდა საიდუმლოებით მოცულ უცხოელს.

სტუმარმა მოიქექა შარვლის ჯიბე და ვერცხლის ფული მოაგროვა, მერე კი ძველებურად მოცინარე თვალები მიაპყრო ძინხუას და ერთხანს მისი ცქერით ტებებოდა. მაგრამ უცებ ლიმილი მხურვალე ბრწყინვით შეეცვალა, იგი წამოხტა სკამიდან, მოეხვია ძინხუას და მაგრად მიიხუტა არყის სუნით გაუდენოთ პიჭაკზე. ლამის გრძნობადაკარგულ ძინხუას ნეფრიტის საყურეებით დამშვენებული თავი უკან გადაედო, ვერმკრთალი ლოყები ალეწოდა და მოჯადოებული უყურებდა თითქმის თვალებთან

მობჯენილ მის სახეს. რა თქმა უნდა, უკვე აღარ პქონდა იმის ფიქრის თავი, დანებებოდა ამ უცნაურ უცხოელს, თუ აერიდებინა მისი კოცნა, მისივე კეთილდღეობისათვის. ძინხუამ ტუჩები დაახვედრა წვეროსანს და იგრძნო, მხურვალე სიამით ევსებოდა გული, პირველად განცდული სიყვარულის სიამით.

რამდენიმე საათის შემდეგ, უკვე ჩაბნედებულ ოთახში, ძლივსგასაგონი ჭრიჭინი ჭრიჭინობელისა შემოდგომის ნალველით მოსავდა ორ მძინარე ადამიანის სუნთქვას, საწოლიდან რომ მოისმოდა. მაგრამ სიზმარი, რომელსაც ამ დროს ძინხუა ხედავდა, მაღლდებოდა მტკრიანი მიჩიგდანით დაფარული საწოლიდან და მიიწვედა სულ მაღლა და მაღლა, სახურავს ზემოთ, ვარსკვლავებით გაბრწყინებულ მთვარიან დამეში.

ძინხუა იჯდა წითელი სანდლის ხის სკამზე და ჩხირებით შეაქცეოდა მაგიდაზე დახვავებულ ნაირნაირ კერძებს. აქ იყო მერცხლის ბუდეები, ზვიგენის ფარფლები, მოშუშული კვერცხი, შებოლილი ჭანარი, შემწვარი ლორის ხორცი, ტრეპანგით მომზადებული უხა – უკლაფერს ვინ ჩამოთვლის. ოჰ, ჭურჭელი კი – მშგენიერი სინები და ჯამები – ათასფრად იყო მოხატული ცისფერი ლოტოსებითა და ოქროსფერი ფენიქსებით. ზურგს უკან, ფანჯარაზე, მარმაშის ფარდები ეკიდა. იქიდან კი, – ალბათ ახლოს მდინარე თუ ჩადიოდა, განუწყვეტლივ ისმოდა წყლის ჩქრიალი და ნიჩბების ჩქაფუნი. ძინხუას თავის ბავშვობისდროინდელ მშობლიურ ცივეიში ეგონა თავი. მაგრამ, უეჭველია, ის ახლა ციურ ქალაქში იმყოფებოდა, ქრისტესთან.

დროდადრო ძინხუა მაგიდაზე აწყობდა ჩხირებს და გარშემო იხედებოდა, მაგრამ ფართო ოთახში ჩანდა მხოლოდ დრაკონის ფიგურებიანი ბოძები და ქოთნები უზარმაზარი ქრიზანთუნებით, საჭმელების ოშხივარში გახვეული. მის გარდა კი არავინ იყო იქ სულიერი.

და მაინც, როგორც კი სინი ცარიელდებოდა, ძინხუას თვალწინ იგი მაშინვე ივსებოდა საიდანდაც გაჩენილი სურნელოვანი საჭმელებით. უცებ შემწვარმა ხოხობმა, რომელსაც ჯერ კიდევ არ მიკარებოდა, ფრთხი ააფათქუნა, დვინაინი დოქი გადააყირავა და ჭერისაკენ აფრინდა.

ამ დროს ძინხუამ იგრძნო, ვიღაც უხმაუროდ მოუახლოვდა ზურგიდან, ამიტომ სწრაფად მიხედა უკან, ისე, რომ ჩხირები ძირს არ დაუშვია. იქ, სადაც ძინხუას რატომდაც ფანჯარა ეგულებოდა, სანდალის ხის სკამზე იჯდა დიდებულებით მოსილი უცნობი უცხოელი, კბილებში გაჩრილი ბრინჯაოს გრძელი ჩიბუხიანი ატლასის საბურველმოსხმული.

ძინხუამ პირველი შეხედვისთანავე იცნო იგი. ეს ის უცნობი იყო, რომელიც წუხელ მოვიდა მასთან. ოდონდ ახლა მის თავს ზემოთ, ერთი სიაკუს მანძილზე, ჰაერში ეკიდა თხელი მანათობელი შარავანდი, რომელიც სამდღიან მთვარეს ჰგავდა.

უეცრად, ძინხუას წინ, თითქოს პირდაპირ მაგიდიდან გადმოეშვაო, დიდ სინზე გემრიელი, სურნელოვანი საჭმელი გაჩნდა. მან მაშინვე გაიწოდა ჩხირები, რათა აედო

ნუგბარი ნაჭერი, მაგრამ უცებ მოაგონდა ზურგს უკან მჯდომი უცხოელი, მიიხედა და მორცხვად უთხრა:

- ხომ არ დაჯდებოდით ოქვენც აქ?
- არა, ჭამე მარტოკა. თუ შეჭამ ამას, მაშინ შენი ავადმყოფობა ამ დამესვე გაქრება.
- შარავანდმოსილმა უცხოელმა, ისე, რომ ჩიბუხი არ გამოუღია, გაიღიმა უსაზღვრო სიყვარულის გამომხატველი დიმილით.
- ესე იგი, ოქვენ არ გინდათ მიირთვათ?
- მე? მე არ მიყვარს ჩინური კერძები. ნუთუ აქამდე ვერ მიცანი? იესო ქრისტეს ჯერ არასოდეს უჭამია ჩინური კერძები.

ნანკინელი ქრისტე წამოდგა სანდალის ხის სკამიდან, ზურგიდან მიუახლოვდა თავპრუდახეულ ძინხუას და ნაზად აკოცა ლოყაზე.

როცა ძინხუა სამოთხის ძილიდან გამოერკვა, ვიწრო ოთახში უკვე შემოდგომის ცივი განთიადი შემოჭრილიყო. მაგრამ მტვრიანი მიჩიგდანით დაფარულ საწოლში, რომელიც ნავსა ჰგავდა, ჯერ ისევ თბილი ბინდუნდი მეფობდა. ამ ბინდუნდში ოდნავ ისახებოდა თვალგაუხელელი ძინხუას უკან გადაგდებული სახე, გახუნებულ, ძველ შალის საბანში ნიკაპამდე ჩამალული. ფერმკრთალ ლოყებზე, ალბათ ღამის ოფლისაგან, მიკკრობოდა დაბურდული თმა. ოდნავ გახსნილ ბაგეებს შორის კი ბრინჯის მარცვლებივით თეთრად ულექავდა წვრილი კბილები.

ძინხუამ თუმცა გაიღვიძა, მისი სული ჯერ კიდევ ნანას სიზმარში დაბორიალობდა: ქრიზანთემების უკავილები, წყლის ჩქრიალი, შემწვარი ხოხები, იესო ქრისტე... მიჩიგანის ქვეშ კი თანდათან ნათელებოდა და მის ზმანებებში ნელ-ნელა იჭრებოდა ცხოვრების უხეში სინამდვილის აშკარა შეგრძნება, შეგრძნება იმისა, რომ წუხელ ამ ლერწმის საწოლში იღუმალ უცხოელთან ერთად იწვა.

„ვაითუ ავადმყოფობა გადაედო...“

ძინხუამ მოიშორა ჭუჭყიანი საბანი და წამოდგა. შემდეგ ორივე ხელით მოისრისა თვალები, ასწია მძიმედ ჩამოწოლილი მიჩიგანი და ჯერ კიდევ ნამძინარევი თვალებით მოათვალიერა ოთახი.

ოთახში, დილის ცივ ჰაერში, ყველა საგანი შეუწყნარებელი სიმკვეთრით იხატებოდა. ძველი მაგიდა, ჩამქრალი ლამპა, სკამები – ერთი იატაკზე ეგდო, მეორე კედლისკენ იყო მიბრუნებული, – ყველაფერი ისევე იყო, როგორც წინა საღამოს. მეტიც, მაგიდაზე მიმოფანტულ საზამთროს მარცვლებს შორის ისევ ისე მკრთალად ბზინავდა ბრინჯაოს პატარა ჯვარცმა. მკვეთრი სინათლისაგან თვალებმოჭრილი ძინხუა კარგა ხანს იჯდა არეულ საწოლზე, გათოშილი იბუზებოდა, მაგრამ ადგილიდან არ იძროდა, ისე ათვალიერებდა ოთახს.

- არა, ეს არ იყო სიზმარი... - ჩურჩულებდა ძინხუა, თან უცხოელის უცნაურ გაქრობაზე ფიქრობდა. რა თქმა უნდა, შეეძლო ეფიქრა, რომ უცხოელი მისი ძილის წავიდა, მაგრამ ვერ დაეჯერებინა, რომ ის, ვინც ასე ვნებიანად ეალერსებოდა, ერთი

სიტყვითაც არ გამოეთხოვებოდა წასვლის ქამს. უფრო სწორად, მისთვის აუგანელი იყო ამის დაჯერება. ამასთან, მას დაავიწყდა, ამ საიდუმლოებით მოცული უცხოელისათვის შეპირებილი ათი დოლარი გამოერთმია.

„ნუთუ მართლა წავიდა?“

გულდამძინებულმა საბანზე დაგდებული შავი აბრეშუმის კოფთის ჩაცმა დააპირა, მაგრამ უცებ გაწვდილი ხელი გაუშემდა და სახე ვარდისფრად აელენა. ხომ არ გაიგონა შეღებილ კარს უკან იდუმალი უცხოელის ფეხის ხმა? ან იქნებ არყის სუნით გაჟღენთილი ბალიშისა და საბნის სუნმა გააღვიძა მასში ამ ღამის ამაღლვებული გრძნობები? არა, ძინხუამ იგრძნო, რომ სასწაულის ძალით, რომელიც მის სხეულში მომხდარიყო, ავთვისებიანი წყლულები ერთი დამის განმავლობაში უკვალოდ გაქრობოდა.

„ესე იგი ის იყო ქრისტე!“

თავდავიწყებული, პერანგისამარა ძინხუა ლამის ჩამოვარდა საწოლიდან, მუხლებით დაეშვა ცივ იატაკზე და ვითარცა მშვენიერმა მარიამ მაგდალინელმა, მკვდრეთით აღმდგარ დმურთთან მოსაუბრებმ, მხურვალე ლოცვა აღავლინა.

3

ერთხელ, მომდევნო წლის გაზაფხულის საღამოს, ახალგაზრდა იაპონელი ტურისტი, რომელიც ოდესდაც უკვე სტუმრებოდა ძინხუას, კვლავ იჯდა მის წინ, მბჯუბავი შუქით განათებულ მაგიდასთან.

— ჯვარცმა ისევ გიყიდია? — შენიშნა მან საუბრისას ოდნავ დამცინავი ტონით. და მაშინ, იმწამსვე დადინჯებულმა ძინხუამ უამბო მას თავისი არაჩვეულებრივი თავგადასავალი, თუ როგორ განკურნა იგი ერთხელ დამით ნანკიცში ჩამოსულმა ქრისტემ.

უსმენდა მის მონათხოვბს ახალგაზრდა იაპონელი ტურისტი და თავისთვის ფიქრობდა:

„ვიცნობდი ამ უცხოელს. იაპონელ-ამერიკელი მეტისი იყო. მგონი ჯორჯ მერი ერქვა. ჩემს ნაცნობთან, რეიტერის სააგენტოს კორესპონდენტთან ტრაბახობდა, რომ ერთხელ ნანკინში გაუტარებია დამე ერთ ქრისტიან მემავთან, და როცა მას ტკბილად ჩასძინებია, ჩუმად ათესილა. ამას წინათ რომ ნანკინში ვიყავი, ის სწორედ ჩემს სასტუმროში გაჩერდა, ასე რომ, მისი სახე აქამდე მახსოვს. ადგილობრივი ინგლისური გაზეთის კორესპონდენტად ასაღებდა თავს, მაგრამ სრულიად უდირსი და გაფუჭებული კაცი იყო. შემდეგ სიფილისისაგან ჭკუდან შეიშალა... გამოდის, რომ ამ ქალისაგან დაავადებულა. ეს კი ამ უკეთურ მეტისს აქამდე ქრისტედ თვლის! გავუმხილო ეს ამბავი, თუ გავტუმდე და სამუდამოდ დაგზოვო თავის სიზმარში, რომელიც ძველებურ დასავლურ ლეგენდებსა ჰგავს?..“

როცა ძინხუამ თავისი ამბავი დაასრულა, იაპონელმა ტურისტმა, თითქოს გონს მოეგოო, ასანთი გაკრა და სურნელოვან სიგარეტს მოუკიდა. შემდეგ საგანგებო ინტერესით იკითხა:

- მაშ ასე... საოცარია... და შენ არც ერთხელ არ გიავადმყოფია ამის შემდეგ?
- არა, არც ერთხელ, – უყოფმანოდ უპასუხა სახეგანათებულმა ძინხუამ, ისე, რომ არ შეუწყვეტია საზამთროს მარცვლების კნატუნი.

ივლისი, 1920წ.